

DONADA CONFORMITAT A
LA REEDICIO DEL TEXT
REFOS. PLE 26.3.99

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

Aprobat definitivament pel conseller de
Política Territorial i Obres Públiques,
incorporant d'ofici determinacions de la
resolució

Data **23 DES. 1998**

La secretària de la Comissió d'Urbanisme
de Catalunya

Ajuntament de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

DONAR CONFORMITAT AL TEXT REFÓS

PEL CONSELLER DE POLÍTICA T. I OBRES P.
EN DATA **7 MAIG 1999**

La Secretària de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya

PLA GENERAL DE LLEIDA

MUNICIPAL D'ORDENACIÓ URBANA I TERRITORIAL 1995-2015

ESTUDI ECONÒMIC-FINANCER

MARÇ DE 1999

AJUNTAMENT DE LLEIDA-LA PAERIA. ÀREA D'URBANISME. OFICINA DEL PLA

VIST C.U.LL. 14.04.99

ESTUDI ECONOMIC-FINANCER

ÍNDEX

1. L'EVOLUCIÓ DEL MARC ECONÒMIC.....	1
2. LA HISENDA MUNICIPAL I LA SEVA CAPACITAT INVERSORA.....	4
2.1. Organització municipal i dades pressupostàries de referència.....	4
2.2. Els ingressos municipals 1992-1995.....	5
2.3. La despesa municipal 1992-1995.....	7
2.4. Recursos municipals i endeutament 1992-1995.....	9
2.5. Característiques de la inversió municipal 1990-1995.....	10
3. HIPÒTESI SOBRE LA CAPACITAT INVERSORA MUNICIPAL 1998-2005	13
3.1. Model de previsió i criteris generals.....	13
3.2. Les dades de partida en base a les liquidacions pressupostàries 1992-1995...	15
3.3. Hipòtesi de creixement dels ingressos i despeses municipals 1998-2005.....	19
3.4. Les disponibilitats inversores municipals per al període 1998-2005....	21
4. LA INVERSIÓ DE LES ADMINISTRACIONS SUPRAMUNICIPALS A LLEIDA.....	24
4.1. Les transferències de capital cap als pressupostos municipals.....	24
4.2. Les inversions de l'Estat.....	25
4.3. Les inversions comercialitzades de la Generalitat de Catalunya.....	26
4.4. Les inversions d'altres administracions locals; Diputació de Lleida i Consell Comarcal.....	28
5. AVALUACIÓ ECONÒMICA I VIABILITAT DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ DEL PLA.....	30
5.1. Cost general i estructura del programa d'inversions del Pla General.....	30
5.2. L'estructura orgànica de les inversions del Pla General.....	32
5.3. Viabilitat de la inversió atesa la capacitat financera dels agents, en articular l'Ajuntament de Lleida.....	34

1. L'EVOLUCIÓ DEL MARC ECONÒMIC.

A l'hora de determinar la versemblança del Programa d'Actuació i de les inversions previstes en el nou Pla General no es pot obviar els condicionaments que han de suposar l'evolució general de la societat i l'economia. Al respecte, l'evolució econòmica i social d'una ciutat com Lleida sempre presenta unes especificitats i disposa d'una capacitat de reacció que fan possible marcar diferències en relació a l'evolució econòmica general del país. Però no és menys cert que en un context d'interrelacions creixents, el marc econòmic general condiona l'economia i les decisions urbanes i que el futur d'aquestes s'ha de situar raonablement en la perspectiva general del país.

En relació a les magnituds d'èpoques passades, diversos autors han apuntat com les macromagnituds de l'economia lleidatana, tot i seguir les tendències generals de l'economia del país, presenten un comportament singular. Aquest comportament, que s'ha de relacionar amb la pervivència d'una forta base agrària o agroindustrial, es tradueix, ultra variacions anuals relacionades amb la conjuntura del sector agrari, en un resposta més tardana als canvis de conjuntura i en uns canvis més suaus dels indicadors conjunturals en relació a l'economia catalana molt marcada per la seva base industrial.

En el mig o llarg termini aquestes especificitats locals queden, però, relativitzades davant les tendències més generals de l'economia, de manera que l'evolució seguida pel conjunt de Catalunya pot donar ja unes pistes interessants sobre l'evolució recent i futura de l'economia de la ciutat de Lleida. Es, per altra part, a nivell de Catalunya que es comença a disposar de dades agregades macroeconòmiques d'una certa solidesa.

D'entrada l'economia catalana, com la resta d'economies europees, se situa en un punt d'inflexió important en relació a l'evolució econòmica dels anys 1970 o inclús 1980, que apunta cap a uns canvis de fons importants. Després del període de fort creixement econòmic 1985-1990, en els anys recents s'ha assistit a uns canvis ràpids de la conjuntura econòmica, des d'una fase d'estancament, que en algun moment es presenta clarament com a recessió, fins a una nova fase de creixement (quadre). De l'evolució recent seguida pel valor afegit brut a Catalunya i a la resta d'economies de l'Europa occidental es dedueixen dues característiques que haurien de marcar l'evolució de l'economia a mig termini:

- Una acceleració dels cicles econòmics, que poden experimentar canvis de comportament en un període de menys d'un any.

- Un manteniment tendencial del creixement econòmic, però a unes taxes sensiblement inferiors a les enregistrades en èpoques precedents.

Quadre 1. Evolució del Valor Afegit Brut (VAB)* per sectors i de l'Índex de Preus al Consum a Catalunya, 1989-1996.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
VAB agricultura	9,0	4,4	-15,8	24,4	-6,2	-4,9	1,7	7,2
VAB indústria	5,7	3,1	-0,8	-1,3	-3,0	3,2	5,6	0,1
VAB construcció	16,2	8,2	6,3	-6,1	-6,4	0,0	6,2	-1,1
VAB serveis	5,2	4,2	3,5	2,3	0,7	2,6	2,5	2,4
VAB total Catalunya	6,3	4,1	1,6	0,8	-1,3	2,4	3,8	1,9
Índex de Preus al Consum	7,0	7,7	6,6	6,7	5,2	4,5	4,3	3,6
VAB Segrià	s.d.	s.d.	0,4	3,7	-5,3	2,8	1,8	s.d.

* Taxa de creixement a preus constants. S'han de considerar com a provisionals les dades a partir de 1991 i com a aproximatives a partir de 1992.

Font: Institut d'Estadística de Catalunya, "Evolució de les principals magnituds de l'economia catalana, 1990-1994", Generalitat de Catalunya, 1996. Altres anys i dades aproximatives del Segrià a "Anuari econòmic comarcal", Caixa d'Estalvis de Catalunya, anys respectius.

Aquesta evolució futura del creixement econòmic ve, per altra part, avalada per una altra determinant: la política macroeconòmica, que es troba fortament condicionada pel procés de convergència de les economies europees, derivat del Tractat de Maastricht. En aquest sentit, l'objectiu i la "seguretat" del Govern espanyol d'entrar en el grup de països de primera línia que accediran a la Unió Monetària l'any 1999, desvetlla algunes incògnites sobre l'evolució o les condicions d'evolució de l'economia a mig termini. Les premisses de la política antiinflacionista derivada del Tractat de Maastricht apunten clarament, pel que fa a l'estat espanyol, cap a:

- Una davallada de la inflació.
- Una disminució dels tipus d'interès, amb l'apropament als tipus d'interès alemanys.
- Un cert refredament de l'economia, amb un creixement feble del PIB.

Diversos imponderables, com ara l'evolució de la conjuntura internacional, han de trastocar, sens dubte, qualsevulla de les previsions efectuades. Allò que apareix, en tot cas, com a poc trastocable, almenys a mig termini, és la direcció de les economies públiques, capficades en la reducció del dèficit. Aquest objectiu pot tenir una incidència important en l'acompliment de les inversions previstes en els plans d'urbanisme:

- La disminució del dèficit i l'endeutament, unit al consum creixent de recursos de les polítiques socials, forcen una retallada important de la inversió, que les

administracions públiques han començat a fer efectiva en la realització del pressupost de 1996 i que es concreta en l'elaboració del pressupost de 1997.

- Apareixen com a particularment afectades per la reducció la inversió en infraestructures i les transferències de capital cap a altres organismes, que tenen una presència important en el programa d'actuació urbanístic.

Per la seva configuració administrativa específica i per la seva menor configuració inversora, les administracions locals no s'hauran de veure tan condicionades per la política antiinflacionista de les administracions centrals. S'apunta, en tot cas, amb insistència l'establiment de mesures per a la limitació i control del dèficit de les administracions locals.

Quadre 2. Criteris de convergència per a la introducció de la moneda única europea i magnituds econòmiques previstes per als principals estats comunitaris el 1996.

Criteris de convergència	Lindars fixats (Maastricht)	Alemanya	França	Itàlia	Espanya
Inflació	2,9	1,6	1,8	4,9	3,6
Interès llarg termini	8,5/8,7	6,5	6,7	10,4	9,9
Dèficit Públic*	3	4,0	4,2	6,5	5,2
Endeutament*	60	61,0	56,1	125,5	68,0

* En % sobre el PIB.

Font: Comissió Europea i Fons Monetari Internacional.

2. LA HISENDA MUNICIPAL I LA SEVA CAPACITAT INVERSORA.

Pel mateix àmbit territorial del Pla General i per la naturalesa de les inversions de tipus urbanístic que desencadena, l'Ajuntament de Lleida constitueix l'organisme que té una responsabilitat més important en la iniciativa i finançament de les obres derivades del Programa d'Actuació. Per això, l'anàlisi de la capacitat inversora municipal resulta de primera importància per a esbrinar la viabilitat d'aquest programa. Això a part el fet que com a redactora del mateix Pla General, l'Administració municipal és l'única que pot oferir una garantia de finançament sobre les actuacions que se li atribueixen.

2.1. Organització municipal i dades pressupostàries de referència.

Per tal d'avaluar la capacitat inversora futura de l'Ajuntament, s'han analitzat les liquidacions dels pressupostos dels darrers anys, tant pel que fa al capítol d'ingressos com al capítol de despeses. Coneixent d'entrada els canvis importants produïts arrel de l'aprovació de la Llei 39/1988 reguladora de les Hisendes Locals, l'anàlisi d'una sèrie històrica llarga de les liquidacions del pressupost resulta de poca utilitat cara a la previsió del futur de la hisenda municipal. Per aquest motiu s'optà per la recollida de la informació corresponent al període 1990-1995. Més tard, l'observació d'aquestes dades ha portat, encara, a restringir l'anàlisi sobre el quadrienni 1992-1995, per al qual la reforma de la hisenda ha esdevingut ja d'aplicació corrent i es disposa d'uns conceptes i dades pressupostàries més coherents i comparables. S'ha procurat prendre com a referència de la projecció que s'anava a fer les dades mitjanes d'aquest quadrienni 1992-1995.

Inclús prenent com a referència comptable les dades del darrer quadrienni, cal tenir present que les administracions públiques autònomes com la municipal tenen una enorme vitalitat i prenen decisions pressupostàries i/o efectuen canvis organitzatius que van modificant contínuament el contingut del pressupost, de manera que els canvis de les partides pressupostàries d'un any per l'altre són destacats. Això fa que les mitjanes quadriennals no siguin en alguns casos prou significatives i s'hagi de fer referència a les darreres liquidacions per tal de situar-se en una perspectiva de futur.

Les transformacions de l'organigrama municipal són aquelles que més incideixen en l'evolució dels pressupost dels darrers anys i mereixen una consideració especial. Seguint una tendència general a les administracions públiques, en aquests darrers anys algunes de les activitats desenvolupades tradicional dins de l'Ajuntament han passat a ser exercides per organismes autònoms i empreses públiques, que s'han endut amb elles parts significatives del pressupost de la institució central. A part dels ajustos i consideracions que el fet comporta a l'hora d'analitzar el pressupost municipal, l'activitat d'aquests organismes i empreses no pot deixar-se de banda si es vol tenir una visió íntegra del conjunt de l'activitat municipal i si es vol avaluar una part important de les inversions del Programa d'Actuació que figuren sota la seva responsabilitat.

En funció de l'organigrama institucional i de les magnituds manejades, l'anàlisi i previsions efectuades se centren en l'administració central municipal. La totalitat dels organismes públics i una part de les empreses es mouen únicament en l'àmbit de la prestació de serveis i tenen una molt escassa o nul·la incidència inversora i, encara, referida a millores puntuals en instal·lacions o l'adquisició de vehicles, de manera que tampoc són cridades a finançar alguna part del Programa d'Actuacions. Només una empresa, l'Empresa Municipal d'Urbanisme, té un pes inversor important, que es deixa notar en el Programa d'Actuació i ha estat objecte d'una anàlisi específica.

Quadre 3. Organismes autònoms i societats mercantils dependents de l'Ajuntament de Lleida, segons volum de la despesa pressupostària*. 1996. Milions de pessetes.

Organismes i empreses municipals	Despeses pressupostades 1996	
	Total	Operacions de capital **
Ajuntament sense organismes	11792,5	3602,6
Patronat Municipal per a la Gestió de la Formació Ocupacional	156,3	9,0
Institut Municipal d'Informàtica	135,0	5,2
Institut Municipal de Mercats i Consum	100,8	26,2
Patronat Museu d'Art Jaume Morera i Galícia	24,5	1,8
Patronat Municipal de Turisme de Lleida	60,4	3,3
Institut Municipal de Música Auditori Enric Granados	139,9	6,0
Institut Municipal de Treball Salvador Seguí	54,1	7,4
Autobusos de Lleida S.A.	661,1	45,1
Empresa Municipal de Serveis Comunitaris S.A.	329,0	10,1
Empresa Municipal d'Urbanisme de Lleida SL	1050,7	905,2

* S'esmenten les empreses amb participació exclusiva pública. Com a empresa vinculada a l'activitat municipal destaca Aigües de Lleida, que és, però, una concessionària amb accionariat exterior i només executa inversions consignades per l'Ajuntament.

** Donada la presentació dels comptes, per a les societats mercantils es consignen les partides equiparables a inversió.

Font: Ajuntament de Lleida, "Pressupost General. Any 1996".

2.2. Els ingressos municipals, 1992-1995.

El pressupost d'ingressos municipal de la ciutat segueix una tendència positiva en els darrers anys, bastant superior a l'augment experimentat pel conjunt de l'economia. Des de l'any 1990 el pressupost experimenta un creixement en termes reals d'un 32%. L'essencial d'aquest creixement es produeix, per altra part, en el període més recent i coincidint, paradoxalment, amb un moment més aviat d'estancament o crisi econòmica; entre 1992 i 1995 la liquidació dels ingressos municipal presenta un

increment d'un 30,8 % en pessetes constants, que correspon a una mitjana anual de 6,9%.

El creixement dels ingressos prové fonamentalment de l'augment dels *ingressos de capital* i, en concret del capítol econòmicament més important d'aquests, els passius financers. Entre 1990 i 1995, les liquidacions per aquests capítol, que correspon amb els préstecs a mig i llarg termini, es dupliquen i arriben a un 116%. L'augment ha estat constant; però el 1995 enregistra un salt particularment important. Tot i que molt menys important en quantitat, tampoc s'ha de deixar de banda, dins els ingressos de capital, el creixement del capítol de les *transferències de capital* rebudes d'altres administracions. En particular, les transferències de l'estat experimenten un salt important dels 25 milions de pessetes de 1990 als 200 de 1995.

El fort increment dels ingressos de capital via crèdit troba, en tot cas, un contrapès en l'augment experimentat pels *ingressos corrents* de l'Ajuntament, que creix en un 19,6% entre 1990 i 1995, malgrat que després d'una progressió constant en el 1995 s'enregistra una davallada en relació a l'any precedent. L'augment dels ingressos corrents es relaciona fonamentalment amb el creixement de la partida encara més important de tot el pressupost d'ingressos, la dels impostos directes, que creix en un 41% en termes reals entre 1990 i 1995. Entre aquestes dues dades s'ha produït un augment progressiu i destacat de la *contribució urbana* (actual *Impost de Béns Immobles* en urbana), un 54%, i, sobretot, el desenvolupament de l'*Impost d'Activitat Econòmiques*, que a partir de 1991 comença a substituir les anteriors *llicències fiscals* sobre activitats comercials i industrials i sobre professionals i artistes i els *impostos* sobre la radicació, la publicitat i les despeses sumptuàries. La novetat d'aquestes figures impositives fa difícil valorar-ne l'evolució més enllà de la constatació sobre el creixement global dels *impostos directes*.

El creixement dels impostos directes s'ha de contemplar, però, dins un procés de reestructuració del sistema impositiu, en el qual altres figures, com els impostos indirectes, presenten una tendència clara a la baixa i les taxes pels serveis es troben estabilitzades. En realitat, s'enregistraria una tendència més positiva de les taxes si es tinguessin en compte i sumessin les *d'abastament d'aigua i clavegueram* que a partir de 1994 han passat a ser gestionades per Aigües de Lleida. Aquestes taxes s'han convertit, pròpiament, en un ingrés per concessió administrativa que ha passat a engrossir el capítol 5 del pressupost d'ingressos.

No cal oblidar que, com a entrada, més importants que les taxes són encara les *transferències corrents*, particularment les provinents de l'Estat. Aquestes transferències, que es guien fonamentalment per magnituds de tipus demogràfic, creixen en un 33,5% en termes reals entre 1990 i 1995.

Quadre 4. Liquidació del pressupost d'ingressos municipal de Lleida per partides econòmiques 1992-1995. En pessetes.

	1992	1993	1994	1995
Cap.1 - Impostos directes	2.590.009.551	3.242.049.153	3.403.721.035	3.676.404.641
Cap.2 - Impostos indirectes	341.714.834	326.609.161	306.919.007	296.008.673
Cap.3 - Taxes i preus públics	1.603.796.924	1.846.927.362	1.887.662.849	1.799.676.571
Cap.4 - Transferències corrents	1.879.113.429	1.881.104.246	2.084.019.563	2.268.790.649
Cap.5 - Ingressos patrimonials	158.585.280	143.431.125	357.791.830	201.620.554
Total ingressos corrents	6.573.220.018	7.440.121.047	8.040.114.284	8.242.501.088
Cap.6 - Alienació de terrenys	0	18.073.926	82.656.247	152.056.481
Cap.7 - Transferències de capital	88.131.999	45.135.721	165.300.026	436.614.292
Cap.8 - Variació d'actius financers	55.506.616	28.381.906	24.842.917	24.872.901
Cap.9 - Variació passius financers	904.128.365	1.765.719.951	1.360.533.331	2.519.000.001
Total ingressos de capital	1.047.766.980	1.857.311.504	1.633.332.521	3.132.543.675
Total	7.620.986.998	9.297.432.551	9.673.446.805	11.375.044.763

Font: Ajuntament de Lleida.

2.3. La despesa municipal, 1992-1995.

La despesa municipal segueix, naturalment, el mateix ritme general dels ingressos. Les liquidacions enregistren anualment un lleuger superàvit que s'inscriu en els condicionaments propis de la gestió del pressupost i no canvia en res la tendència general.

L'important augment constatat en els ingressos municipals dels darrers anys s'ha traduït fonamentalment en un augment de la inversió. Les inversions augmenten en un 50,2% entre 1990 i 1995, amb variacions notables entremig i dos anys d'inversió relativament baixa, el 1991 i 1992. Si es té en compte només l'evolució entre 1992 i 1995 el creixement quantitatiu de les inversions resulta encara més espectacular i se situa en un 130%. En conjunt, la inversió presenta una forta variació interanual, de manera que interessa retenir, sobretot, les mitjanes d'inversió que s'aconsegueixen en períodes plurianuals.

Per al quadrienni 1992-1995 la inversió mitjana se situa en 2.180,4 milions de pessetes anuals, que es corresponen fonamentalment amb *inversions reals*. Les *transferències de capital* representen un percentatge molt petit d'aquestes inversions, un 5,2% per al període esmentat, i, encara, es troben circumscrites en el temps i responen a uns motius molt puntuals. Concretament es concentren entorn el 1994 i responen a una transferència finalista per a la construcció del nou estadi municipal de futbol.

Cal tenir present, en tot cas, que les inversions representen una part relativament petita de les despeses totals municipals, un 22,3% per al període 1992-1995. Les finances municipals de Lleida, com d'altres municipis, venen enormement condicionades pel pes de les *despeses corrents*, que es mengen les dues terceres parts del pressupost, 65,7% de les despeses per al període de referència. Dins de les despeses corrents, el volum quantitatiu de les despeses de personal o de manteniment dels béns i serveis municipals, que supera en ambdós casos el volum de les inversions, recorden la natura bàsica prestadora de serveis dels ajuntaments.

Sigui com sigui, les despeses corrents han experimentat un creixement feble en els últims anys, un 1,5% acumulatiu anual, que comparat amb el 2,2% de creixement dels ingressos corrents, obre, almenys teòricament, unes possibilitats inversores municipals superiors. Caldria disposar, però, del pressupost consolidat del conjunt d'organismes i societats municipals per a confirmar plenament aquesta evolució.

En principi, l'evolució diferent dels capítols que integren les despeses corrents, posa en evidència la redistribució orgànica produïda a l'interior del mateix Ajuntament. S'estanquen o inclús disminueixen les despeses de personal i manteniment de l'organisme central municipal, mentre augmenten de manera espectacular les transferències corrents per a cobrir les mateixes necessitats en els nous organismes i empreses municipals (quadre 5).

Quadre 5. Liquidació del pressupost de despeses municipal de Lleida per partides econòmiques, 1992-1995. En pessetes.

	1992	1993	1994	1995
Cap.1 - Remuneracions al personal	2.903.266.576	2.827.675.906	2.603.527.693	2.755.993.878
Cap.2 - Despeses en bens corrents i serveis	3.038.753.672	3.049.201.212	2.845.389.725	3.060.045.793
Cap.4 - Transferències corrents	389.554.844	524.819.136	737.485.700	898.672.600
Despeses corrents	6.331.575.093	6.401.696.255	6.186.403.117	6.714.712.271
Cap.3 - Interessos	576.695.600	759.057.550	773.776.395	900.516.338
Cap.9 - Amortització de préstecs	284.946.526	363.108.079	149.153.238	337.926.453
Càrrega financera	861.642.126	1.122.165.629	922.929.633	1.238.442.791
Cap.6 - Inversions reals	1.202.354.974	2.035.888.572	2.292.774.061	2.734.094.467
Cap.7 - Transferències de capital	13.752.000	46.796.669	322.449.564	73.704.504
Inversions	1.216.106.974	2.082.685.242	2.615.223.625	2.807.798.971
Cap.8 - Actius financers	91.842.263	101.334.253	40.163.656	283.169.245
Variació actius financers	91.842.263	101.334.253	40.163.656	283.169.245
Total	8.501.166.456	9.707.881.378	9.764.720.032	11.044.123.278

Font: Ajuntament de Lleida.

2.4. Recursos municipals i endeutament, 1992-1995.

Els capítols 3 i 9 de despeses posen de relleu, per la seva banda, l'evolució i el pes de la *càrrega financera* municipal, que entre 1992-1995 experimenta una evolució superior a la del pressupost global, 43,7 %. La incidència pressupostària dels interessos i amortitzacions a les quals fa front l'Ajuntament queda ben reflectit en allò que és pròpiament el ratio de la càrrega financera, que relaciona la xifra anterior amb els ingressos corrents. Després d'importantes oscil·lacions anuals la càrrega se situa en un 15% l'any 1995, lluny del 25% que la Llei Reguladora de les Hisendes Locals estableix com a llindar d'endeutament.

En tot cas, cal tenir en compte que el pressupost municipal dels darrers anys s'ha nodrit en una part important del finançament privat exterior, tal com posa de relleu l'evolució dels passius financers, que l'any 1995 representaven un 22% dels ingressos. Des del 1992 aquests passius experimenten un creixement acumulatiu anual del 24,8%, molt elevat en relació a d'altres capítols pressupostaris.

En conjunt, l'esforç inversor dels últims anys es cobreix amb un aport important de recursos exteriors a l'Ajuntament, que impliquen una càrrega financera important per als pròxims anys. Això és així perquè l'*estalvi brut* municipal es manté força estancat, tot i el fort creixement del 1994. La càrrega financera elimina, per altra part, bona part d'aquest estalvi i fa que l'*estalvi net* evolucioni a la baixa i presenti per al 1995 una quantitat relativament insignificant en relació al finançament extern.

Les transformacions abans comentades del pressupost i les operacions de refinançament fan que es produeixin grans variacions anuals en les magnituds de l'estalvi i en els ratios referits a l'endeutament. Malgrat això, els canvis que es produeixen entre 1992-1995 marquen tendències profundes en l'evolució del pressupost (quadre 6).

Quadre 6. Evolució general de l'estalvi i l'endeutament de l'Ajuntament de Lleida. Liquidació dels pressupostos 1992-1995.

	1992	1993	1994	1995
Estalvi brut	1.201.335.047,8	1.752.676.412,9	2.231.596.537,9	1.527.788.817,0
Estalvi net	339.692.921,7	630.510.784,0	1.308.666.904,8	289.346.026,0
Necessitat de finançament/estalvi net	3,1	3,1	1,1	8,7
Necessitat de finançament/ingressos corrents (%)	13,8	23,7	16,9	30,6
Càrrega financera/ingressos corrents (%)	11,4	13,8	11,0	15,0

Font: Ajuntament de Lleida.

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

COMISSIÓ D'URBANISME
DE CATALUNYA

2.5. Característiques de la inversió municipal, 1990-1995.

Abans d'avaluar les capacitats futures d'inversió del municipi i la seva capacitat per a tirar endavant els projectes previstos en el programa d'actuacions, convé entrar en el detall del capítol d'inversions. El desglossament i tipificació de la inversió realitzada en els sis darrers anys per l'Ajuntament de Lleida permet mesurar les necessitats que habitualment satisfà o ha de satisfer la inversió municipal i deduir en certa manera la disponibilitat i mal-leabilitat del capítol d'inversions. Pel caràcter puntual i finalista del capítol de *transferències de capital*, aquest s'inclou en l'anàlisi efectuada, que parteix, com les xifres anteriors, de la liquidació dels pressupostos del període 1990-1995.

L'estructura econòmica de la despesa introdueix, d'entrada, un concepte important per a mesurar la disponibilitat real del pressupost d'inversions; les exigències de la reposició d'inversions efectuades en anys precedents. La frontera entre el manteniment, que s'imputa al capítol 2 de despeses, i la reposició o entre la mateixa reposició i l'obra nova resulten sempre difícils d'establir comptablement, de manera que les xifres disponibles sempre s'han d'utilitzar amb una certa precaució. Les despeses de reposició presenten, en tot cas, un pes força limitat en els darrers pressupostos, en els quals comencen a aparèixer el 1992 i es mouen entorn el 10% des d'aleshores.

Els articles pressupostaris reproduïxen una altra diferència fonamental de l'assignació de la inversió, la que separa allò que és pròpiament infraestructura de les instal·lacions, que en la terminologia legislativa apareixen com a "inversions associades als funcionament dels serveis", establint una distinció que no resulta tampoc sempre fàcil d'establir. Aquesta divisió recorda que la majoria d'inversions en nova infraestructura requereixen una despesa posterior important en instal·lacions i que són precisament aquestes instal·lacions aquelles que a continuació requeriran un major esforç de reposició. La distribució de la inversió entre 1990-1995 exemplifica bé aquestes circumstàncies i mostra com les instal·lacions se situen entorn el 21% de la despesa en inversions, mentre la nova infraestructura representa encara una part substancial, pràcticament les dues terceres parts del total.

Les partides del capítol 7 no apareixen desglossades d'acord amb els anteriors conceptes, de manera que caldrà fer abstracció de les petites quantitats que li corresponen per a deduir la distribució de la inversió en un conjunt (quadre 7).

Quadre 7. Composició de la inversió municipal (capítols 6 i 7) segons l'estructura econòmica en % sobre la inversió anual, 1990-1995.

Article pressupostari	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1990-1995	1992-1995 *
60 Nova infraestructura	77,4	92,0	70,9	71,0	47,3	62,7	66,7	64,6
61 Reposició infraestructura	0,0	0,0	1,0	2,2	0,7	1,8	1,1	1,5
62 Noves instal·lacions	22,6	8,0	15,4	19,5	30,8	19,0	20,9	23,4
63 Reposició instal·lacions	0,0	0,0	11,5	5,0	8,8	13,9	7,4	10,5
7 Transferències capital	0,0	0,0	1,1	2,2	12,3	2,6	3,9	-
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Sense transferències de capital.

Font: elaboració pròpia sobre dades Ajuntament de Lleida.

La classificació convencional segons l'estructura econòmica resulta encara massa general i poc concloent sobre la composició de la inversió municipal. Una anàlisi més detallada de les partides pressupostàries permet una classificació més aproximada a la realitat de les fases i apartats que comprèn una inversió. El quadre 8 en detalla el contingut, des dels projectes i honoraris fins al mobiliari. Les despeses apareixen aquí molt més repartides, amb un apartat destacat d'infraestructura que estaria repartit entre allò que són pròpiament infraestructures generals i l'edificació.

Les adquisició de terrenys i patrimoni en general, que en la classificació econòmica apareix repartida entre els articles 60, 61 i 62, adquireix un pes particularment important en la inversió municipal dels darrers anys. La proporció, però, apareix com destinada a variar ja per a l'any 1996 i alliberar fons per a la resta de conceptes. L'important patrimoni de sòl ja acumulat per l'Ajuntament i el traspàs de la gestió patrimonial a l'Empresa Municipal d'Urbanisme han de significar una reducció de la inversió directa en sòl.

Quadre 8. Composició de la inversió municipal (capítols 6 i 7) segons els components projectuals, en % sobre la inversió anual, 1990-1995.

Concepte	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1990-1995
0 Sense especificar	0,0	0,0	1,1	2,2	12,3	2,6	3,9
1 Projectes, honoraris	1,3	3,3	2,4	3,5	3,1	3,2	2,8
2 Terrenys, patrimoni	21,7	50,4	19,2	10,7	18,8	25,0	22,3
3 Edificació	19,8	7,8	16,8	20,4	17,2	19,5	17,8
4 Infraestructures	36,3	32,7	35,5	24,9	21,9	30,3	29,2
5 Mobiliari	20,9	5,8	25,1	38,3	26,7	19,4	24,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia sobre dades Ajuntament de Lleida.

Finalment, la classificació funcional de la inversió presenta un repartiment gairebé a parts iguals entre tres grans apartats; la infraestructura pública, bàsicament de transport, els equipaments comunitaris, sobretot l'esportiu, i l'urbanisme-arquitectura. Aquest darrer grup, a part d'incloure algunes obres específiques d'urbanització, inclou partides de finalitat diversa que el converteixen en una mena de calaix de sastre (quadre 9).

Quadre 9. Composició de la inversió municipal segons funcions en % sobre la inversió anual, 1990-1995.

Concepte	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1990-1995
1 Sectors productius	0,0	0,0	0,1	1,1	1,6	1,9	1,0
2 Infraestructures transport	34,0	17,0	34,5	27,7	21,4	26,8	26,8
4 Cicle de l'aigua	2,3	15,7	4,0	0,0	0,6	2,6	3,0
5 Medi ambient	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1
6 Ensenyament	15,4	0,0	2,6	8,7	3,0	0,3	5,0
7 Sanitat	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
8 Protecció i promoció social	0,0	0,0	1,3	0,5	0,4	0,3	0,4
9 Esports i lleure	17,8	5,5	13,9	31,0	14,0	2,6	14,1
10 Cultura	0,0	0,0	1,0	0,9	19,0	19,8	9,3
11 Altres serveis comunitaris	4,4	7,8	2,7	5,1	4,0	3,9	4,5
12 Serveis administració	2,5	0,3	5,0	1,0	0,9	0,6	1,5
13 Protecció civil, seguretat	0,3	0,0	0,6	1,3	0,8	0,2	0,6
15 Divers.urbanisme i arquitectura	23,3	53,7	33,1	20,0	33,4	40,3	32,9
16 Protecció patrimoni	0,0	0,0	1,0	2,2	0,7	0,6	0,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia sobre dades Ajuntament de Lleida.

3. HIPÒTESI SOBRE LA CAPACITAT INVERSORA MUNICIPAL 1998-2005.

Les liquidacions dels darrers exercicis pressupostaris donen una fotografia de les magnituds en les quals es mou l'Ajuntament de la ciutat. Però allò que cal és veure si a partir d'aquestes magnituds, es podran assumir les inversions previstes en el Programa d'Actuació del Pla General per als dos primers quadriennis 1998-2001 i 2002-2005. Analitzant el detall de les partides d'ingressos i despeses dels pressupostos recents, s'han deduït les tendències de creixement que segueix cada una d'elles. Comparades amb les expectatives de creixement de l'economia i la ciutat i situades en un marc determinat d'endeutament, es pot establir un escenari sobre quines poden ser les disponibilitats inversores de l'ajuntament per al període 1998-2005.

3.1. Model de previsió i criteris generals.

En el model de previsió utilitzat es presenten com una projecció del pressupost d'ingressos i despeses fins a l'any 2005, a partir de l'any base de 1996, i seguint l'estructura econòmica característica en capítols, articles i conceptes pressupostaris. L'objectiu és deduir les xifres corresponents als capítols 6 i 7 d'inversions, a partir de restar de les previsions totals d'ingressos les despeses corrents i financeres. Dit d'una altra manera, i amb major detall, les disponibilitats per a la inversió deriven de l'estalvi brut, que deriva del marge que deixen les despeses sobre els ingressos corrents, sumat a la capacitat d'endeutament i l'obtenció d'altres ingressos de capital (capítols 6 i 7), menys la càrrega financera. La projecció es fonamenta, doncs, sobre:

- a) L'evolució general dels ingressos corrents, calculada a partir d'unes hipòtesis de creixement anual dels diferents tipus d'impostos i taxes, i de les transferències corrents.
- b) L'evolució de les despeses corrents, d'acord amb una hipòtesi d'evolució per capítols.
- c) Evolució dels ingressos de capital, pel que fa a les transferències d'altres administracions.
- d) Evolució de les carregues financeres que deriven de l'endeutament contractat per l'Ajuntament fins al 31 de desembre de 1996, per a les quals es disposen de les dades exactes de periodificació, quantitats amortitzables i interessos.
- e) Hipòtesi sobre incorporació de nous recursos externs (capítol 9 d'ingressos), que tindran també la seva repercussió sobre la càrrega financera, i sobre els quals, a part dels límits legals, s'estableixen uns criteris d'endeutament desitjable.

L'evolució anual del conjunt d'entrades anteriors depèn del comportament particular de cada una d'elles, que ha estat analitzat a partir de les liquidacions 1990-2005. En

funció d'aquesta anàlisi s'han extret unes taxes anuals de creixement en pessetes constants explicades més endavant, que reflecteixen quatre situacions diferents:

- a) Creixement nul, en concordància amb variables de comportament erràtic o amb una evolució marcada per l'estancament.
- b) Creixement equivalent a la del període 1990-1995 de referència, que s'escau a les variables que manifesten un creixement progressiu i/o recullen efectes acumulatius sobre la seva base de referència.
- c) Previsions de creixement del producte interior brut en termes reals, que, amb totes les incertituds d'una previsió a llarg termini, s'ha establert en un 2%. S'aplica a aquells conceptes que teòricament depenen més de l'evolució general de l'economia.
- d) Altres variables de creixement, com la urbanització, que es detallen més endavant.

No cal dir que, analitzades les finances municipals, la capacitat de contreure nous crèdits constitueix un dels elements fonamentals per a determinar les capacitats inversores futures. El recurs a crèdit ha estat periodificat i quantificat d'acord amb les condicions que avui es presenten per al mig termini:

- El tipus d'interès es refereix al del mercat interbancari, MIBOR. Els càlculs de base s'efectuen sobre la base trimestral en la qual es paguen.
- S'obta per la modalitat d'endeutament més comuna, amb quotes constants revisables teòricament segons la variació del MIBOR (interès variable).
- D'acord amb les seves condicions variables, el marge d'intermediació sobre l'interès MIBOR s'estableix en un 0,25%.
- Es parteix del supòsit general que el crèdit es contrau a meitat d'any, el 30 de juny, de manera que la disponibilitat mitjana de crèdit per a la segona meitat de l'any se situa en un 80%.
- Sempre en referència als nous crèdits, es considera un període d'amortització de 12 anys.

L'Ajuntament no pot endeutar-se a l'infinit per a fer front a les seves necessitats inversores. La llei fixa unes limitacions i aquestes han estat introduïdes en el model:

- D'una banda, la Llei Reguladora de les Hisendes locals fixa una carga financera màxima total del 25%, que en les hipòtesis utilitzades i atesos els objectius de moderació de la despesa pública s'ha fixat en un 20 %.
- Per una altra banda i dins els objectius de moderació de la despesa, la Llei d'acompanyament dels pressupostos de 1997 (BOE del 31 de desembre de 1996) introdueix una restricció complementària: que l'estalvi net d'un exercici pressupostari no sigui negatiu en cap cas a més del 7% dels ingressos corrents liquidats i miri de no superar en qualsevol cas el 2% negatiu.

pressupostari no sigui negatiu en cap cas a més del 7% dels ingressos corrents liquidats i miri de no superar en qualsevol cas el 2% negatiu.

- De manera complementària s'assigna al model una tercera restricció, que mostra una escassa incidència; la càrrega financera no ha de sobrepassar el marge brut ordinari.

Per la naturalesa mateixa de la projecció, ha calgut un exercici complementari d'ajust de l'endeutament a les necessitats de mantenir un ritme d'inversió anual constant. En tot cas, l'interès comparatiu de les xifres obtingudes reposa més en les mitjanes obtingudes per a cada un dels períodes del programa d'actuació del pla, en particular 1998-2001 i 2002-2005, que no pas en les variacions anuals.

Per altra part, tot i que els resultats són presentats en pessetes constants de 1996 per tal de fer-los comprensibles i comparables amb el Programa d'Actuacions, la projecció ha estat feta originalment en base a pessetes corrents. Els càlculs sobre finançament obliguen a tenir en compte els preus i el conjunt de supòsits ha estat basat sobre una hipòtesi d'inflació general que es detalla.

Les dades pressupostàries reals de partida es remunten, forçosament, a la darrera liquidació pressupostària, que correspon a l'exercici de 1995. L'any de la partida de la projecció ha estat, però, el 1996, per la qual cosa s'han actualitzat les xifres de 1995 seguint el creixement previst de la inflació. D'acord amb una lleugera correcció més realista de les previsions oficials, l'IPC de l'any 1996 s'ha calculat en un 3,6%.

3.2. Les dades de partida en base a les liquidacions pressupostàries 1992-1995.

La darrera liquidació pressupostària, corresponent a l'any 1995, constitueix la referència més consistent a l'hora de projectar les futures magnituds pressupostàries municipals. Per això es pren com a dada base, sempre que el concepte pressupostari analitzat mantingui una evolució normal i conseqüent amb la realitat social i econòmica, la xifra corresponent al 1995. En els casos que el concepte pressupostari no resulta d'una base impositiva acumulativa i és molt sensible a diverses circumstàncies conjunturals, ha calgut prendre com a referència un període més llarg de temps, en aquest cas el quadrienni 1992-1995. Per a cada un dels articles o conceptes utilitzats es parteix dels supòsits que segueixen.

a) Cap. 1. Impostos directes.

- *De naturalesa rústica.* El tipus de gravamen roman invariable al 0,6 per cent al llarg del període 1990-1996. L'increment percentual acumulat d'aquest període se situa en 5,6; però l'impost presenta una lleugera tendència a la baixa des de 1991. Com a previsió de l'any base es pren l'import liquidat l'any 1995.
- *De naturalesa urbana.* El tipus impositiu es manté en un 0,86 per cent al llarg del període, mentre les liquidacions presenten un increment percentual del 8,7 anual. Cal dir que, al mateix temps que s'actualitza el cadastre, per l'any 1996 es modifica el tipus al 0,53 per cent, el qual es continuarà aplicant en cas de consolidar-se la

- *Impost sobre vehicles de tracció mecànica.* Els coeficients d'increment de les quotes exigides per la llei 39/1988 s'estableixen en : 1,25 per l'any 1992, 1,40 per l'any 1993, 1,47 per l'any 1994 i 1995 i 1,54 per l'any 1996. El creixement acumulat és del 5,7 per cent respecte dels imports liquidats en aquest període. L'any base es determina segons l'import de l'any 1995.
- *Impost sobre l'increment dels valors dels terrenys urbans.* Degut al comportament irregular al llarg del període la previsió de l'any base es fa a partir de la mitjana 1990-1995.
- *Impost sobre activitats econòmiques.* Aquest impost s'aplica a partir de l'any 1992 tal i com es gestiona actualment. Tot i el curt període d'observació disponible, la seva evolució apareix com a molt sensible a l'activitat econòmica general, amb un màxim de recaudació l'any 1993. El càlcul l'any base parteix de la mitjana del període 1992-1995.

b) Cap. 2 Impostos indirectes.

Es té en consideració l'impost sobre construccions i instal·lacions, que decau després del màxim de 1992. Com a import de l'any base es pren la mitjana del període 1990-1995.

c) Cap. 3 Taxes i altres ingressos.

- *Taxa de recollida d'escombraries.* Es produeix un increment de les tarifes en pessetes constants entre 1,5 % i 2% segons les categories dels carrers en el període (1992-1996). Com a any base es pren la liquidació de l'any 1995.
- *Llicència d'apertura d'establiments.* El comportament d'aquesta taxa és irregular en el període estudiat, les variacions en aquesta són més conseqüència del cicle econòmic i d'activitat a la ciutat. Donat que no es tracta d'una referència acumulativa, es pren com a dada de partida la mitjana dels anys 1990-1995.
- *Llicències urbanístiques.* Lligades al creixement urbanístic de la ciutat, que té un comportament força conjuntural. Per a l'any base de les previsions s'utilitza la mitjana dels anys 1990-1995.
- *Preus públics per utilització privativa del domini públic.* Inclou ocupació de via pública i mercats municipals, casetes de fira, tanques, guals, terrasses i tribunes, participació en empreses elèctriques i telefònica. Experimenten una progressió continuada i es pren com a base any base la liquidació de l'any 1995.
- *Contribucions especials.* Donat el seu comportament conjuntural, com a any base s'agafa la mitjana dels anys 1990-1995.
- *Altres ingressos.* Inclou la recaptació per multes, recàrrecs d'apremi, interessos de demora, espectacles, reintegraments per liquidació de l'IVA, serveis de cementiri,

prevenció d'incendis. No s'ha inclòs les liquidacions per Clavegueram que és gestionat per la empresa d'aigües i es contempla en el capítol de concessions.

d) Cap. 4 Transferències corrents.

Per al càlcul de l'any base s'utilitza la liquidació de l'any 1995, excepte en el cas de les transferències d'empreses privades en les quals pel seu comportament erràtic s'utilitza la mitjana.

e) Cap. 5 Ingressos patrimonials.

En el cas de les concessions i degut a l'avançament excepcional, l'any 1994, de 223 milions corresponents al cobrament del cànon estimat de l'aigua, com any base s'agafa l'any 1995 i s'afegeix l'import del clavegueram, que passa a cobrar en concessió la mateixa empresa Aigües de Lleida. Pel que fa als interessos de dipòsits es pren com a referència la liquidació de 1995.

f) Cap. 7. Transferències de capital.

No es tenen en compte les transferències de l'empresa d'aigües pel pla d'inversions. La resta de transferències es troben lligades a projectes molt concrets com han estat l'Auditori, en el cas de les subvencions de l'Estat, i l'abastament d'aigües i l'urbanització d'algun carrer, en casos de les entitats locals. Per part de la Generalitat de Catalunya es donen transferències per part de la Junta de Sanejament i d'altres per efectuar puntualment instal·lacions esportives. Donat el comportament erràtic que segueix aquest tipus de subvencions es pren com a referència de base la mitjana de les transferències efectivament rebudes des de l'any 1990 fins al 1995.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Urbanisme, Territori
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

COMISSIÓ D'URBANISME
DE CATALUNYA

Quadre 10. Dades de base 1995 per al càlcul dels ingressos futurs municipals, segons l'estructura econòmica.

Partida	Pessetes
CAP.1 Impostos directes	3.737.395
Bens de naturalesa rústica	56.184
Bens de naturalesa urbana	1.660.000
Impost sobre vehicles de tracció mecànica	658.821
Impost sobre l'increment del valor de terrenys urbans	187.356
Impost sobre activitats econòmiques	1.175.034
CAP.2 Impostos indirectes	302.940
Sobre construccions i instal·lacions	302.940
CAP.3 Taxes i altres ingressos	1.766.750
Taxa de recollida d'escombraries	357.083
Licències d'apertura d'establiments	98.601
Licències urbanístiques	107.736
Preus públics per utilització privativa del domini públic	414.920
Contribucions especials	56.243
Altres ingressos capítol 3	732.167
CAP.4 Transferències corrents	2.271.692
De l'Estat	2.032.772
De la Generalitat i altres	238.920
CAP.5 Ingressos patrimonials	315.379
Interessos de dipòsits	81.010
Concessions i altres	234.369
CAP.7 Transferències de capital	157.056
Total	8.551.212

Font: Elaboració pròpia en base a la liquidació del pressupost 1995 i anys anteriors.

Quadre 11. Dades de base 1995 per al càlcul de les despeses corrents futures municipals, segons l'estructura econòmica.

Capítol	Denominació del capítol	Pessetes
CAP.1	Despeses de personal	2.772.616
CAP.2	Despeses en béns corrents i serveis	2.998.348
CAP.4	Transferències corrents	898.673
TOTAL		6.669.637

Font: Elaboració pròpia en base a la liquidació del pressupost 1995 i anys anteriors.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior, Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

COMISSIÓ D'URBANISME
DE CATALUNYA

3.3. Hipòtesi de creixement dels ingressos i despeses municipals, 1998-2005.

Per tal de cobrir les xifres del creixement de les finances municipals en el període dels dos primers quadriennis del pla, 1998-2005, es fa indispensable una hipòtesi sobre les taxes de creixement anual de tot el període. Partint de la dificultat i el caràcter substancialment imponderable de les previsions per un període tan llarg de temps, s'han establert uns supòsits de creixement moderats. Més que situar el creixement dins el marc de dos o més possibles escenaris, situats entre un escenari més optimista i un altre de més realista, s'ha optat per un únic escenari que preveu uns creixements conservadors de l'economia. D'aquesta manera, s'estalvien també equívocs a l'hora de comparar els costos municipals del programa d'inversions del Pla General amb les capacitats reals d'inversió de l'Ajuntament de la ciutat.

D'acord amb les tendències generals d'evolució de l'economia exposades en un principi, les taxes de creixement establertes parteixen de:

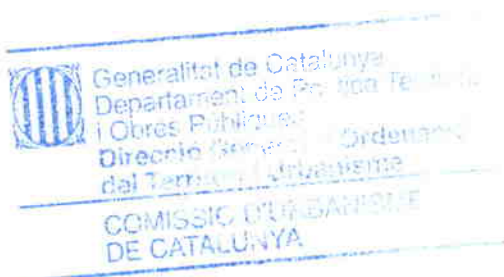
1. L'entrada de l'estat espanyol dins la Unió Monetària el 1998, que a hores d'ara apareix ja com a molt provable per a tots els agents econòmics.
2. Malgrat l'entrada dins el grup de països capdavaners de la Unió, una disminució molt discreta dels diferencials de l'interès a llarg termini amb l'interès actual alemany.
3. Unes hipòtesis d'interès a llarg termini i d'inflació per damunt del perfil que presenten actualment països com França, amb una base productiva més sòlida que l'espanyola.
4. Un creixement del producte interior brut moderat que es mou en els paràmetres del període 1992-1996 caracteritzat per una fase de recessió i una altra de creixement moderat.

Naturalment, el creixement de l'economia local pot divergir de les variables anteriors, que són calculades per al conjunt de l'estat espanyol. Ni l'economia local té prou autonomia, ni les seves variables econòmiques ens són tampoc prou conegudes com per a projectar-la cap al futur de manera versemblant.

Quadre 12. Hipòtesi d'evolució de les variables macroeconòmiques en el període 1997-2005.

	1997	1998	1999	2000-2005
Var. anual preus consum (%)	2,70	2,30	2,20	2,20
Evolució PIB (% termes reals)	2,00	2,00	2,00	2,00
MIBOR trimestral (%)	6,10	5,50	5,00	5,00
Creixement urbà (%)	3,8	3,8	3,8	3,8

Font: elaboració pròpia.

En tot cas, les hipòtesis d'evolució de les finances municipals depenen, almenys, d'una variable autònoma important i és el ritme de creixement de la ciutat, entès d'alguna manera com a ritme de creació de capital fix. El ritme de creixement de determinats impostos en els darrers anys ens dona idea d'aquesta variable sobre la qual no existeix un càlcul indiferenciat. A partir d'aquestes informacions s'efectua també una hipòtesi de creixement urbà.

En l'aplicació de les magnituds anteriors als creixement dels components dels ingressos i les despeses corrents municipals se segueixen, per altra part, les hipòtesis que tenen en compte els nous criteris jurídics i institucionals del finançament municipal més que no pas les tendències recents del creixement dels impostos. Així es considera:

- El creixement dels ingressos municipals ha de reposar de manera preferent en els impostos directes, que segueixen els ritmes de creixement de la ciutat i/o de l'economia general. En constitueixen una excepció l'IBI de rústica i l'impost de plusvàlues, que presenten unes quantitats estancades i sense perspectives d'augmentar sensiblement.
- Taxes i transferències corrents i de capital es consideren estabilitzats i només se les hi imputa el creixement derivat de la inflació. A part la dificultat de detectar la quantitat i el moment de les anunciades davallades de les transferències procedents d'altres administracions, aquest constitueix un ingrés força discrecional difícilment projectable en el temps i que, en tot cas, es considera que en el llarg termini de la previsió es mantindrà estable.
- Pel que fa a les despeses, les perspectives són d'evolució tot seguint el creixement de l'IPC, tret del cas de les transferències corrents. Aquest capítol tan important està destinat a augmentar en la mesura que augmenta el patrimoni municipal i els serveis que l'Ajuntament ha d'oferir a una ciutat en creixement, directament o a través de les seves empreses i organismes.

Quadre 13. Previsió de creixement dels capítols d'ingressos i de despeses dels pressupostos municipals en el període 1997-2005.

	1997	1998	1999	2000-2005
.1 Imp. directes:				
Impost sobre Béns Immobles:				
Base imposable (IPC+PIB)	4,7	4,3	4,2	4,2
Tipus impositiu (%)	0,62	0,62	0,62	0,62
Imp. s/ Béns Imm. Rústics (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
Impost s/ Vehicles (VEH)	7,9	7,5	7,4	7,4
Imp. s/ Act. Econòmiques (PIB+IPC)	4,7	4,3	4,2	4,2
Plusvàlues (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
.2 Impostos indirectes (PIB+IPC)	4,7	4,3	4,2	4,2
.3 Taxes i altres ingressos				
*Escombraries (URB+IPC)	6,5	6,1	6	6
*Llicències urbanístics (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
*Llicències apertures (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
*Contribucions espec (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
*Util domini públic (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
*Resta ings del capít (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
.4 Transferències corrents				
*De l'Estat (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
*General. i altres ens (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
.5 Ingressos patrimonials (IPC+URB)	4,7	4,3	4,2	4,2
.7 Transferències de capital (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
.1 Despeses personal (IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2
.2 Compra béns serv. (IPC+1)	3,7	3,3	3,2	3,2
.4 Transf.corr. (IPC+PIB)	4,7	4,3	4,2	4,2
.3: Interessos de demora(IPC)	2,7	2,3	2,2	2,2

Font: elaboració pròpia.

3.4. Les disponibilitats inversores municipals per al període 1998-2005.

A partir de les anteriors hipòtesis s'arriba al càlcul de la capacitat inversora municipal per al període que abasta el programa d'actuació i concretament per als dos quadriennis: 1998-2001 i 2002-2005. La capacitat inversora total es dedueix de la suma de:

1. El marge ordinari disponible, que resulta de restar dels ingressos corrents de l'exercici, les despeses corrents i la càrrega financera arrossegada dels exercicis anteriors.
2. La capacitat d'endeutament obtinguda a partir dels límits d'endeutament fixats en les hipòtesis inicials i atenent a una distribució anual regular de l'endeutament.

3. Els recursos de capital que deriven dels ingressos de les partides 6, 7 i 8 del pressupost d'ingressos.

Sobre aquesta suma es resta la càrrega financera derivada del nou endeutament i s'obté la capacitat inversora total de l'any.

Quadre 14. Hipòtesi sobre els recursos disponibles per a la inversió en el període 1998-2005

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Marge ordinari disponible	1368304	1420214	1453881	1644456	1843735	2049893	2265064	2489251
Capacitat d'endeutament	1207118	1200284	1572580	1440588	1600419	1586556	1332564	482960
Altres recursos de capital	162710	162710	162710	162710	162710	162710	162710	162710
Càrrega financera del nou endeutament	133709	259299	394997	546763	701595	858420	1010263	1125042
Total recursos inversió	2604422	2523910	2794173	2700991	2905269	2940739	2750074	2009679

Font: elaboració pròpia.

Els resultats obtinguts en l'aplicació del model arriben a un manteniment del ritme de la capacitat inversora municipal, que en conjunt es manté a un nivell similar a l'assolit per la inversió municipal l'any 1994. L'anàlisi dels components que alimenten la capacitat inversora municipal posa de relleu:

- 1 Aquesta capacitat es nodreix en bona part del marge ordinari que sigui capaç de generar el pressupost municipal. Aquest marge depèn del manteniment de les hipòtesis sobre l'evolució dels ingressos i les despeses apuntades amb anterioritat, sobre les quals caldria remarcar l'exigència de contenció de la despesa corrent per al manteniment de la disponibilitat inversora.
- 2 La capacitat inversora es manté a base d'un endeutament progressiu municipal que implica un augment progressiu de la càrrega financera, que en cap cas arriba a superar els límits establerts en el model. Al respecte cal tenir en compte que l'endeutament de l'Ajuntament és jove i que això limita fortament les capacitats d'endeutament durant els períodes del programa d'actuació. Només immediatament després de l'any 2005 comença a alliberar-se la càrrega dels crèdits actuals i augmenten les disponibilitats per a finançar la inversió. Això treu rellevància i justifica, d'alguna manera, un augment de la càrrega financera actual.

En tot cas i pel que fa a la viabilitat econòmica que pugui tenir el quadre d'inversions del nou PGM cal tenir en compte la capacitat inversora mitjana anual dels dos quadriennis, que figura en el quadre 15. Sobre aquesta capacitat inversora i atès que el programa d'actuacions recull bàsicament les inversions en noves infraestructures

caldria que les inversions previstes pel programa no superessin en cap cas el 65 % del total de les previsions, percentatge que es correspon amb el de la distribució econòmica de la inversió en els últims anys.

Quadre 15. Hipòtesi sobre els recursos disponibles per a la inversió per als quadriennis del Pla General.

Recursos aplicables a la inversió	Mitjana anual	
	1998-2001	2002-2005
Marge ordinari disponible	1471714	2161986
Capacitat d'endeutament	1355142	1250625
Altres recursos de capital	162710	162710
Càrrega financera del nou endeutament	333692	923830
Total recursos inversió	2655874	2651490

Font: elaboració pròpia.

4. LA INVERSIÓ DE LES ADMINISTRACIONS SUPRAMUNICIPALS A LLEIDA.

Pel volum dels recursos propis generats i, sobretot, per la natura del repartiment de les funcions i recursos públics entre les administracions centrals i locals, l'Ajuntament de la ciutat només pot arribar a cobrir una part de les necessitats d'inversió que es generen a la ciutat. El recurs d'altres administracions locals superiors, el Consell Comarcal o la Diputació Provincial, i, sobretot, el recurs de les administracions centrals, en particular la Generalitat de Catalunya i l'Estat, esdevé necessària per a realitzar les obres més importants i de major cost previstes en el Programa d'Actuacions del Pla General. En alguns casos aquesta contribució passa per una subvenció a la inversió pròpiament municipal; però, majoritàriament, les administracions superiors assumeixen directament la realització i finançament de les obres, perquè generalment afecten també sectors o àrees sota la seva competència.

4.1. Les transferències de capital cap als pressupostos municipals.

Tal com es constatava anteriorment, els ingressos de l'Ajuntament de Lleida per transferències de capital experimenten un augment significatiu en els últims anys. Per les seves característiques, aquests ingressos han estat comptabilitzats a l'hora de calcular les capacitats inversores municipals, de manera que no necessiten introduir-se de manera suplementària en el càlcul de les possibilitats de finançament del Programa d'Actuacions del Pla General. Però, per la seva novetat i les possibilitats futures d'augment de les formules de cofinançament d'obres que s'inclouen dins d'aquestes transferències, mereixen una atenció especial.

Quadre 16. Procedència dels ingressos per transferències de capital del pressupost municipal liquidats entre 1990-1995. Pessetes constants de 1995.

Concepte	1990	1991	1992	1993	1994	1995
71 Subvenció Pla Penta	0	5.672.160	5.354.444	0	0	0
72 Transferències de capital de l'Estat	32.162.049	0	10.829.945	27.400.000	42.089.400	200.000.000
75 Transferències de Comunitat Autònoma	105.127.417	197.910.618	31.182.081	14.887.319	111.332.384	80.314.239
76 Transferències d'ens locals	37.294.000	5.858.958	2.062.800	7.181.431	19.647.343	17.058.003
77 Transferències d'empreses privades	0	0	51.570.000	0	0	139.242.050

Font: Ajuntament de Lleida.

4.2. Les inversions de l'Estat.

Les fonts dades existents no permeten recollir de manera sistemàtica la inversió realitzada per l'Estat a la ciutat. Com a molt existeixen referències aproximades del cost d'algunes de les obres importants realitzades a la ciutat; però aquestes informacions no permeten una periodificació de la despesa, tenen un caràcter molt aproximatiu i tampoc tenen un caràcter exhaustiu.

La territorialització de les inversions estatals que es presenta de manera sistemàtica té un nivell de desagregació reduït i presenta dificultats complementàries de càlcul:

1. Només una part de la inversió apareix com a desagregada a nivell territorial, representant una proporció variable en el decurs del temps, com es mostra en el quadre 17.
2. La inversió es presenta generalment desagregada a escala de Comunitat Autònoma en els últims anys i per als càlculs a una escala inferior cal efectuar alguns supòsits.
3. Catalunya, per la seva banda, recull una part relativament reduïda de la inversió estatal si es compara amb la seva demografia i el seu territori. Aquesta proporció tampoc s'explica, per altra part, per una major capacitat inversora per càpita de les institucions autonòmiques.

Donades aquestes circumstàncies i atès que els Ministeris efectuen inversions preferents a les ciutats, en infraestructures i grans equipaments, s'ha establert una hipòtesi plausible d'inversió estatal a la ciutat, que consisteix en atribuir a Lleida un percentatge de la "inversió regionalitzada" corresponent al seu pes demogràfic en el conjunt de l'Estat, un 0,0028 %. Els resultats obtinguts, que figuren en el quadre 17 ens donen una quantitat referencial de l'entorn de 1.250 milions de pessetes (en els quatre darrers anys) com a xifra avinent d'una possible assignació d'inversió estatal.

Quadre 17. Inversions reals dels pressupostos generals de l'estat a Catalunya, 1990-1995. En milions de pessetes de 1995.

	% inversió estatal regionalitzada	Inversió estatal total regionalitzada	Inversió a Catalunya	% inversió a Catalunya	Inversió Lleida (hipòtesi %)
1990	57,7	753991	77298	10,3	2107
1991	45,9	637368	69075	10,8	1782
1992	40,3	440089	40097	9,1	1230
1993	43,0	448983	40204	8,9	1255
1994	44,2	456588	48058	10,5	1276
1995	43,8	434299	58476	13,5	1214

Font: elaboració pròpia i R.Puig, "La regionalització de les inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat per als anys 1993-1994 i 1995", a Nota d'Economia, núm.51, gener-abril 1995.

4.3. Les inversions comarcalitzades de la Generalitat de Catalunya.

De la mateixa manera que per a l'Administració Central, la inversió de la Generalitat de Catalunya a la ciutat resulta impossible de desxifrar a través de la documentació oficial. La Generalitat de Catalunya elabora, però, el detall de la inversió que realitza a escala comarcal i la *inversió comarcalitzada* arriba pràcticament a un 90% de la inversió total. Les dades d'inversió de la comarca del Segrià constitueixen, en aquest sentit, un llinar orientatiu de les magnituds en les quals es pot moure la inversió de la Generalitat de Catalunya a la ciutat, això sí, recordant que el municipi de Lleida representa un 68,8% de la població i un 15% del territori de la comarca del Segrià.

Per la composició mateixa de les inversions, força influenciades per les grans infraestructures, cal tenir en compte que la inversió comarcal experimenta grans salts d'un any per un altre, de manera que s'ha de prendre com a referència la mitjana d'un període prou important de temps. I, encara, per un període important, les dades poden resultar enganyoses. En el cas del Segrià, per exemple, la inversió es mou pràcticament per davall dels 2.000 milions fins el 1990 (PTA de 1994) i a partir del 1992 supera els 4.500 milions, un augment que supera llargament l'augment que experimentava el conjunt de la inversió de la Generalitat de Catalunya i els seus organismes i empreses en les mateixes dates.

Tot i el fort augment de la inversió enregistrat en els últims anys, les xifres d'inversió per habitant del Segrià es mouen en un nivell relativament baix en relació a la resta de comarques, i amb unes xifres equiparables a algunes comarques metropolitanes o a les comarques que inclouen un centre important similar a la ciutat de Lleida, com ara el Tarragonès, el Gironès o el Bages. En aquests sentit, la inversió enregistrada en el període 1991-1994 al Segrià constitueix una bona referència per a inversions futures, tot i que es pugui objectar que la inversió per quilòmetre quadrat del Segrià resulta petita si es compara amb les comarques similars (el fet territorial resulta en aquest cas una variable poc significativa).

Quadre 18. La inversió anual de la Generalitat de Catalunya, els seus organismes autònoms i empreses. Inversions reals en milions de pessetes constants de 1994*.

Comarca	Mitjana anual 1983-1994	Mitjana anual 1991-94	Inversió 1991- 1994 per habitant	Inversió 1991- 1994 per km2
Alt Camp	729,9	1021,7	30,0	1875,8
Alt Empordà	2096,8	2985,1	32,9	2223,7
Alt Penedès	1008,1	1485,7	21,3	2507,8
Alt Urgell	873,9	1157,6	60,9	800,1
Alta Ribagorça	228,7	609,1	173,3	1427,1
Anoia	1773,0	3274,6	39,7	3778,7
Bages	3742,6	4628,4	30,4	3573,5
Baix Camp	1576,6	2110,6	16,0	3035,5
Baix Ebre	2671,9	3376,7	52,2	3418,0
Baix Empordà	1859,4	2798,5	31,1	3995,0
Baix Llobregat	10468,8	17778,1	29,1	36542,8
Baix Penedès	1252,6	2844,1	74,7	9624,6
Barcelonès	26331,8	39841,4	17,3	278221,9
Berguedà	1914,8	1941,4	49,8	1641,8
Cerdanya	653,3	1182,8	95,4	2164,8
Conca de Barberà	371,3	632,8	35,2	975,1
Garraf	1306,1	1864,1	24,2	10125,2
Garrigues	475,2	772,5	39,8	966,0
Garrotxa	1142,3	2279,0	49,5	3104,0
Gironès	2466,3	3578,6	28,4	6219,3
Maresme	2361,4	3975,7	13,6	10016,8
Montsià	981,4	1567,7	28,9	2212,0
Noguera	1472,1	2096,0	60,3	1209,4
Osona	3195,0	6974,0	59,4	5518,3
Pallars Jussà	716,6	1391,6	108,2	1078,8
Pallars Sobirà	601,9	399,2	73,7	294,5
Pla d'Urgell	253,3	587,5	20,4	1929,4
Pla de l'Estanty	606,8	1439,1	68,3	5478,0
Priorat	279,8	328,0	34,6	661,1
Ribera d'Ebre	940,2	695,9	30,2	843,2
Ripollès	1661,4	3612,8	133,0	3768,4
Segarra	506,5	645,2	37,9	894,6
Segrià	2879,1	4565,3	28,0	3275,7
Selva	2710,5	5393,5	54,9	5417,9
Solsonès	393,1	624,0	57,8	624,9
Tarragonès	2734,6	4262,9	27,3	13443,3
Terra Alta	361,7	610,2	47,1	824,6
Urgell	1010,3	1188,9	39,9	2028,2
Val d'Aran	463,0	662,7	107,2	1067,9
Vallès Occidental	11033,1	19171,0	29,5	33019,3
Vallès Oriental	6834,8	11046,7	42,1	12967,1
Total comarcalitzat	104939,8	167400,2	27,6	5248,4

* Cal tenir en compte que la distribució comarcal segueix la de les comarques vigents en cada moment i que les xifres es refereixen a les quantitats liquidades. Com a empreses públiques es consignen GISA i REGSA, que assumeixen una inversió en infraestructura típica d'institució pública a partir de 1992.

Font: R.Puig i Verdié, "La inversió de la Generalitat de Catalunya. Distribució per comarques", a "Nota d'Economia", num.53, setembre-desembre 1995.

En conjunt, la inversió realitzada per la Generalitat de Catalunya a la comarca del Segrià en relació a la inversió global de Catalunya, manté un equilibri absolut amb el pes que té la població comarcal dins de Catalunya, un 2,7%, i inclús, també, amb el pes que té el conjunt de la xarxa de carreteres de la Generalitat segriana sobre el total de Catalunya, un 2,8%. Si s'analitza, però, la inversió específica en infraestructures de transport, bàsicament carreteres, de la Generalitat s'observa que la proporció invertida en els últims anys al Segrià es manté relativament baixa. La inversió segriana es decanta més cap a determinats serveis, ensenyament o sanitat, en els quals cal suposar que pesa de manera important la capitalitat assumida per Lleida en relació al conjunt del territori ponentí (quadre 18).

Seria des d'aquest punt de vista dels serveis de capitalitat real de Ponent que ha de cobrir la ciutat i, encara més, des del punt de vista de centre cridat a exercir una força de reequilibratge en el conjunt del país, tal com recull el Pla Territorial General de Catalunya aprovat per la Llei 1/1995, de 16 de març, que la proporció d'inversió mantinguda en els últims anys podria augmentar-se en un futur. D'aquí vindria, també, un cert marge a l'hora d'implicar a la Generalitat de Catalunya en les inversions previstes en el Pla General.

Quadre 19. Comparació Segrià-Catalunya de la inversió de la Generalitat de Catalunya, els seus organismes autònoms i empreses en el període 1991-1994 per grans sectors. Inversions reals en milions de pessetes constants de 1994*.

	Catalunya (inversió comarcalitzada)	Segrià	% Segrià sobre Catalunya
Ensenyament	14218,9	717,7	5,0
Sanitat	13492,3	965,0	7,1
Infraestructura de transport	50988,8	698,8	1,4
Altres sectors	88700,2	2183,8	2,5
Total	167400,2	4565,3	2,7
Població 1991	6059494	162904	2,7
Superfície Km2	31895,3	1369,7	4,2
Carreteres Generalitat (Km)	5075,7	144,9	2,8

Font: R.Puig i Verdí, "La inversió de la Generalitat de Catalunya. Distribució per comarques", a "Nota d'Economia", num.53, setembre-desembre 1995, i DPTOP, "Estadística anual, 1991", Generalitat de Catalunya, 1994.

4.4. Les inversions d'altres administracions locals; Diputació de Lleida i Consell Comarcal.

Per a les administracions locals supramunicipals tampoc es disposen de dades que puguin servir per discernir la inversió a nivell municipal. Es pot realitzar un supòsit de

distribució de la inversió en funció del pes de la ciutat de Lleida en relació al conjunt de municipis integrants de la entitat; però tampoc resulta una variable gaire explicativa, en la mesura que el pes demogràfic de la ciutat de Lleida és molt important en el seu territori d'influència i les administracions locals apuntades s'adrecen en particular als ajuntaments més petits. Per altra part, limitar les variables al pes de la superfície territorial seria també menystenir les necessitats de Lleida com a seu d'aquestes entitats i com a seu també de determinades funcions de capitalitat.

Intentant un entremig entre el pes demogràfic, el territorial i les necessitats de capitalitat es podria considerar com a força prudent que el municipi de Lleida assolís un 10 % de la inversió provincial i un 20 % de la del Consell Comarcal. En aquest cas, la inversió de la Diputació en els últims quatre anys es mouria entorn els 2.000 milions de pessetes i la del Consell Comarcal seria una quantitat molt més reduïda i pràcticament insignificant a efectes d'inversió.

Quadre 20. Evolució de la despesa i inversió del Consell Comarcal del Segrià i la Diputació de Lleida. Liquidacions pressupostàries en pessetes corrents.

	Total despesa	Transferències de capital (cap.7)	Inversions reals (cap.6)
Consell Comarcal			
1992	482780	153276	11209
Diputació de Lleida			
1990	9792400	1544700	1473600
1991	10051500	1730600	706100
1992	8485223	847006	848043
1993	8469700	1354900	1138600
1994	7162500	1004900	696400

Font: "Els pressupostos i les liquidacions de les corporacions locals, 1991-1993", Direcció General d'Administració Local, Generalitat de Catalunya, 1996, i IEC, "Anuari estadístic de Catalunya", Generalitat de Catalunya, anys respectius.

5. AVALUACIÓ ECONÒMICA I VIABILITAT DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ DEL PLA

Donades les magnituds generals en que es mou la inversió de les administracions públiques a la ciutat, hom es troba en mesura de determinar el marc en el qual es mou la inversió que es desprèn del programa d'actuacions i determinar-ne, doncs, d'alguna manera la viabilitat econòmica.

5.1. Cost general i estructura del programa d'inversions del Pla General.

La distribució de les inversions derivades del programa d'actuacions del Pla en les grans línies detallades en el programa permet de ponderar el pes econòmic de les grans línies del Pla (quadre 21):

1. Les adquisicions de patrimoni públic venen a representar, d'entrada, prop d'un 10 % de les inversions previstes en el Pla. Les adquisicions de patrimoni resulten indispensables per a la realització de molts dels sistemes generals, com ara les noves infraestructures i eixos viaris urbans o els parcs públics. Però, a més a més, les adquisicions patrimonials públiques resulten també indispensables per a tirar endavant els processos de reforma de la ciutat construïda.
2. La realització de les grans obres d'infraestructura viària, seguides per la realització dels grans equipaments de la ciutat constitueix la línia amb una dotació pressupostària superior, en coincidència amb el cost d'aquest tipus d'obres. Entre les dues línies sumen una mica més de la meitat de la inversió total prevista.
3. En la distribució de la inversió en els dos primers quadriennis del Pla es constata com el primer quadrienni acull, en particular, les operacions de desenvolupament dels Plans Parciais aprovats i les millores de l'àrea urbana actual, mentre les inversions del segon quadrienni es giren cap al desenvolupament urbanístic de les noves àrees de creixement. Cal destacar, amb tot, com les operacions de reforma interior requereixen un gruix notable d'activitat i d'inversió que s'estén pels dos quadriennis del Pla i ha d'anar encara més enllà. I s'ha de notar també la forta inversió en infraestructures de comunicació i mediambientals que es concentra en el primer quadrienni del Pla, la qual es relaciona amb les dificultats de previsió de realització d'aquest tipus d'infraestructures, que depenen de les administracions supramunicipals, a mig i llarg termini.

5. AVALUACIÓ ECONÒMICA I VIABILITAT DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ DEL PLA

Donades les magnituds generals en que es mou la inversió de les administracions públiques a la ciutat, hom es troba en mesura de determinar el marc en el qual es mou la inversió que es desprèn del programa d'actuacions i determinar-ne, doncs, d'alguna manera la viabilitat econòmica.

5.1. Cost general i estructura del programa d'inversions del Pla General.

La distribució de les inversions derivades del programa d'actuacions del Pla en les grans línies detallades en el programa permet de ponderar el pes econòmic de les grans línies del Pla (quadre 21):

1. Les adquisicions de patrimoni públic venen a representar, d'entrada, prop d'un 10 % de les inversions previstes en el Pla. Les adquisicions de patrimoni resulten indispensables per a la realització de molts dels sistemes generals, com ara les noves infraestructures i eixos viaris urbans o els parcs públics. Però, a més a més, les adquisicions patrimonials públiques resulten també indispensables per a tirar endavant els processos de reforma de la ciutat construïda.
2. La realització de les grans obres d'infraestructura viària, seguides per la realització dels grans equipaments de la ciutat constitueix la línia amb una dotació pressupostària superior, en coincidència amb el cost d'aquest tipus d'obres. Entre les dues línies sumen una mica més de la meitat de la inversió total prevista.
3. En la distribució de la inversió en els dos primers quadriennis del Pla es constata com el primer quadrienni acull, en particular, les operacions de desenvolupament dels Plans Parcialment aprovats i les millores de l'àrea urbana actual, mentre les inversions del segon quadrienni es giren cap al desenvolupament urbanístic de les noves àrees de creixement. Cal destacar, amb tot, com les operacions de reforma interior requereixen un gruix notable d'activitat i d'inversió que s'estén pels dos quadriennis del Pla i ha d'anar encara més enllà. I s'ha de notar també la forta inversió en infraestructures de comunicació i mediambientals que es concentra en el primer quadrienni del Pla, la qual es relaciona amb les dificultats de previsió de realització d'aquest tipus d'infraestructures, que depenen de les administracions supramunicipals, a mig i llarg termini.

Quadre 21. Inversions quadriennals previstes en el programa d'actuació del Pla General segons les grans línies d'actuació, 1998-2001 i 2002-2005. En milers de pessetes de 1996.

Línies d'actuació	Patrimoni		Obres	
	1er Q 1998-2001	2on Q 2002-2005	1er Q 1998-2001	2on Q 2002-2005
Completar la urbanització en el sòl urbà	8000	0	730791	253016
Operacions generals de reforma interior	728600	728600	1935455	1674205
Condicionaments i reformes en els eixos urbans	110000	0	868800	325600
Operacions generals de millora de l'espai públic	0	0	457667	457667
Implantació de nous eixos urbans	358636	185727	1128154	1249549
Noves infraestructures viàries generals	525000	300000	9199500	2740000
Noves infraestructures d'abastament d'aigua i ambientals	0	0	1069200	480000
Sistema de parcs urbans	266097	446097	219919	428166
Nous equipaments d'àmbit general	0	0	6092500	6530000
Desenvolupament del SUP residencial	0	0	204243	6442728
Desenvolupament del SUP per activitat	0	0	104225	802775
Plans Parciais en desenvolupament	0	0	1508481	0
Patrimoni municipal del sòl	469062	448948	0	0
Total	2465395	2109372	23518933	21383706

Font: elaboració pròpia.

Quadre 22. Inversions totals previstes en el programa d'actuació del Pla General segons les grans línies d'actuació. En milers de pessetes de 1996.

Línies d'actuació	Total	Patrimoni	Obres
Completar la urbanització en el sòl urbà	991807	8000	983807
Operacions generals de reforma interior	5066861	1457200	3609661
Condicionaments i reformes en els eixos urbans	1304400	110000	1194400
Operacions generals de millora de l'espai públic	915333	0	915333
Implantació de nous eixos urbans	2922067	544364	2377703
Noves infraestructures viàries generals	12764500	825000	11939500
Noves infraestructures d'abastament d'aigua i ambientals	1549200	0	1549200
Sistema de parcs urbans	1360279	712194	648085
Nous equipaments d'àmbit general	12622500	0	12622500
Desenvolupament del SUP residencial	6646970	0	6646970
Desenvolupament del SUP per activitat	907000	0	907000
Plans Parciais en desenvolupament	1508481	0	1508481
Patrimoni municipal del sòl	918010	918010	0
Total	49477407	4574768	44902639

Font: elaboració pròpia.

5.2. L'estructura orgànica de les inversions del Pla General.

L'origen del finançament de les inversions previstes en el programa d'actuacions permet de descobrir les responsabilitats i viabilitat d'aquest. En conjunt la distribució orgànica no fa sinó reproduir l'atribució vertical de les competències de cada administració (quadre 23 i 24):

1. Una participació important de la Generalitat de Catalunya, en la mesura que sota la seva competència s'escau la realització de les infraestructures viàries, els grans equipaments que la ciutat ha de cobrir en relació al territori per les seves funcions centrals i, també, les operacions de reforma interior, entre les quals té una particular rellevància el programa ARI del Centre Històric.
2. L'Administració central ha de tenir una participació destacada en la realització de les grans infraestructures viàries, en la mesura que corresponen a xarxes de la seva competència. Cal tenir en compte també que, en la mesura que els eixos viaris responsabilitat de l'Administració central constitueixen importants eixos urbans, com és el cas de les carreteres de la Vall d'Aran, la d'Osca i la N-II, les inversions d'aquesta han de contribuir en bona mida a millorar aquests eixos urbans i les seves connexions.
3. La participació municipal es distribueix, per la seva banda, en les diverses línies d'actuació, amb partides destacades pel que fa a la realització dels sistemes generals previstos en el Pla, en particular els grans equipaments urbans. Pel que fa al volum d'inversió adquireixen un pes destacat, en tot cas, les operacions de reforma interior, que hauran de requerir un esforç financer important en els pròxims anys.
4. El finançament privat intervé, per la seva banda, en el desenvolupament de les àrees urbanes de creixement, en la mesura que els propietaris han de sufragar els costos d'urbanització d'aquestes àrees. De les inversions del primer quadrienni a les àrees en desenvolupament del PGM de 1979 es passa en el segon quadrienni a les inversions en les àrees de creixement del nou Pla.

Quadre 23. Distribució orgànica de les inversions del programa d'actuació en el primer quadrienni, 1998-2001. En milers de pessetes de 1996.

	Ajuntament	Diputació	Generalitat	Estat	Particulars
Completar la urbanització en el sòl urbà	430962	5000	0	0	302829
Operacions generals de reforma interior	1308585	0	678938	65960	610573
Condicionaments i reformes en els eixos urbans	178900	0	47500	752400	0
Oper. generals de millora de l'espai públic	332667	0	0	0	125000
Implantació de nous eixos urbans	620480	0	546810	300000	19500
Noves infraestructures viàries generals	180000	0	4532500	5012000	0
Noves infraestructures d'abastament d'aigua i ambientals	502840	0	566360	0	0
Sistema de parcs urbans	486016	0	0	0	0
Nous equipaments d'àmbit general	1066625	0	4920000	0	105875
Desenvolupament del SUP residencial	20424	0	0	0	183818
Desenvolupament del SUP per activitat	10423	0	0	0	93803
Plans Parciais en desenvolupament	20785	0	115423	0	1372273
Patrimoni municipal del sòl	469062	0	0	0	0
Total	5627768	5000	11407531	6130360	2813670

Font: elaboració pròpia.

Quadre 24. Distribució orgànica de les inversions del programa d'actuació en el segon quadrienni, 2002-2005. En milers de pessetes de 1996.

	Ajuntament	Diputació	Generalitat	Estat	Particulars
Completar la urbanització en el sòl urbà	119857	0	0	0	133159
Operacions generals de reforma interior	1047335	0	678938	65960	610573
Condicionaments i reformes en els eixos urbans	0	0	0	325600	0
Oper. generals de millora de l'espai públic	332667	0	0	0	125000
Implantació de nous eixos urbans	667429	0	159567	0	608280
Noves infraestructures viàries generals	450000	0	0	2590000	0
Noves infraestructures d'abastament d'aigua i ambientals	385000	0	95000	0	0
Sistema de parcs urbans	874263	0	0	0	0
Nous equipaments d'àmbit general	770000	0	5340000	420000	0
Desenvolupament del SUP residencial	644273	0	0	0	5798455
Desenvolupament del SUP per activitat	80278	0	0	0	722498
Plans Parciais en desenvolupament	0	0	0	0	0
Patrimoni municipal del sòl	448948	0	0	0	0
Total	5820049	0	6273505	3401560	7997964

Font :elaboració pròpia.

5.3. Viabilitat de la inversió atesa la capacitat financera dels agents, en particular l'Ajuntament de Lleida.

En conjunt i tal com reflecteix el quadre 25 adjunt, les inversions previstes en el programa d'actuacions del Pla no s'escapen a les possibilitats de finançament de les administracions públiques, ni a les pautes seguides per aquestes mateixes administracions en els últims anys. Per altra part, i tal com ho exigeix la necessitat d'invertir en sistemes locals i els imprevistos habituals, la inversió programada no esgota i es queda a una distància prudent de les possibilitats d'inversió institucional dels pròxims anys:

1. Per a l'Ajuntament de Lleida la inversió tant del primer com del segon quadrienni se situa per davall de la quantitat de referència establerta, un 65% de la capacitat de finançament. En un conjunt la inversió programada supera lleugerament la meitat de la capacitat inversora calculada per a l'Ajuntament de Lleida i s'ha de considerar una proporció força important si es té en compte que el Programa no recull bona part de la inversió municipal que s'efectua de manera continuada en "sistemes locals".
2. En el cas de l'administració estatal la inversió proposada s'apropa a la quantitat que amb uns criteris d'estricta repartiment demogràfic assignaria a la ciutat, i queda un marge significatiu d'augment, particularment en el segon trimestre. Com s'ha esmentat anteriorment, tant en el cas de l'Estat com en el de la Generalitat de Catalunya, es fa difícil i/o poc avinent l'assignació d'inversions a mig i llarg termini.
3. Per a la Generalitat de Catalunya les previsions d'inversió representen la meitat de la inversió que en els últims anys enregistra el Segrià, quantitat que es pot considerar força raonable ateses les inversions en habitatge i equipaments competència de la pròpia Generalitat, que s'ubiquen de manera destacada a la ciutat.
4. Per les altres administracions locals, Diputació de Lleida i Consell Comarcal del Segrià, les quantitats assignades pel programa d'inversions resulten gairebé nul·les. Aquestes institucions podrien contribuir eventualment a reforçar el finançament d'algunes de les inversions consignades en el Programa.
5. L'aportació dels particulars a la realització de les inversions programades resulta una altra font destacada de finançament, que arriba via contribucions especials o, simplement, via finançament directe de les obres de nova urbanització, obres que comprenen la major part del finançament particular que es preveu.
6. Cal recordar que com a criteri d'assignació de la inversió l'Empresa Municipal d'Urbanisme ha estat considerada com a agent privat, en la mesura que la seva comptabilitat no ha estat incorporada a les capacitats d'inversió municipals

analitzades anteriorment i en la mesura també que les seves actuacions s'han iniciat recentment.

Quadre 25. Resum del finançament aportat per les administracions públiques i els particulars al finançament de les inversions previstes en el Pla General, total i per quadriennis. En milers de pessetes de 1996

Finançament	Mitjana 1r Quatrienni	Mitjana 2n Quatrienni	Mitjana anual dels 2 quadriennis	Quantitat de referència *
Ajuntament de Lleida	1406942	1455012	1430977	1724893
Generalitat de Catalunya	2851883	1568376	2210130	4565000
Estat	1532590	850390	1191490	1250000
Diputació de Lleida	1250	0	625	2000
Particulars	703417	1999491	1351454	
Total	6496082	5873270	6184676	

* Deduïdes de l'anàlisi de la capacitat d'inversió municipal per a l'Ajuntament de Lleida i de les inversions en anys passats de la resta d'administracions. Per a la Generalitat de Catalunya la xifra es refereix a la comarca del Segrià.

Font: elaboració pròpia.

PLA GENERAL DE LLEIDA D'ORDENACIÓ URBANA I TERRITORIAL 1995-2015

DOCUMENTS

MEMÒRIA
NORMES URBANÍSTIQUES
ANNEXES NORMATIUS
PROGRAMA D'ACTUACIÓ
ESTUDI ECONÒMIC FINANCER

PLÀNOLS

SÈRIE E. 1:50.000	ENCAIX TERRITORIAL DEL PLA GENERAL
SÈRIE E. 1:10.000	ESTRUCTURA GENERAL URBANÍSTICA
SÈRIE E. 1:25.000	RÈGIM URBANÍSTIC DEL SÒL
SÈRIE E. 1:5.000	RÈGIM URBANÍSTIC DEL SÒL
SÈRIE E. 1:10.000	ORDENACIÓ DETALLADA DE LA CIUTAT I SUCS I RAÏMAT
SÈRIE E. 1:2.000	ORDENACIÓ DETALLADA DE LA CIUTAT I SUCS I RAÏMAT
	PLÀNOL D'INFRASTRUCTURES BÀSIQUES
SÈRIE E. 1:10.000	ÀMBITS DE SUSPENSIO DE LLICÈNCIES

CRÈDITS

A) Equip Redactor:

1. Sr. Josep M. Llop, director
2. Sr. Rafael Garcia Català, director tècnic
3. Sr. Ignasi Aldomà, geògraf
4. Sra. Esther Fanlo, biòloga
5. Sr. Carles Llop, arquitecte
6. Sr. Josep M. Puigdemasa, arquitecte
7. Sr. Josep M. Fargas, arquitecte
8. Sr. Pegor Papazian, arquitecte

B) Equip d'Assessors :

1. Sr. Jesús Gutiérrez, Oficial Major
2. Sr. Enric Vicente, Interventor
3. Sr. Francesc Rosich, cap del Servei Jurídic
4. Sr. Fernando Cequier, cap del Servei d'Enginyeria
5. Sr. Ezequiel Usón, cap del Servei d'Arquitectura
6. Sr. Santi Companys, enginyer municipal
7. Sr. Ferran Florensa, arquitecte municipal
8. Sra. Carme Casals, arquitecta municipal
9. Sr. German Auseré, cap de Topografia
10. Sr. Lluís Claverol, cap de l'Oficina del Centre Històric
11. Sr. Josep Farrero, director Control Financer
12. Sra. Anna Oliver, arqueòloga municipal
13. Sr. Joan Balasch, biòleg municipal
14. Sr. Josep Emili Suñé, enginyer municipal
15. Sr. Ramón Sumalla, enginyer municipal
16. Sr. Ramon Morell, economista municipal
17. Sr. Carles Sáez, arquitecte municipal
18. Sr. Francesc Arola, arquitecte municipal
19. Sr. Joan Vilagrassa, catedràtic de UdL
20. Sr. Javier Aquilué, advocat, professor UdL
21. Sra. Núria Rafel, arqueòloga, professora UdL
22. Sr. Joan Peman, catedràtic de la UdL

C) Equip de suport:

1. Sra. Lidia Ribes, secretària de l'Oficina del Pla
2. Sra. Enar Sendrós, secretària de l'Àrea d'Urbanisme
3. Sr. Xavier Corrià, delineant
4. Sr. Miquel A. González, delineant

Lleida, Abril de 1997

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme
COMISSIÓ D'URBANISME
DE CATALUNYA